

Державна наукова установа
«Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук України»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ДНУ ІБП НАПрН України

В. Пилипчук

Наказ № 20 від «04» вересня 2024 р.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

підготовки аспірантів із спеціальності 081 «Право»

Укладач: Дубняк М.В.
кандидат юридичних наук

Ухвалено Вченою радою
ДНУ ІБП НАПрН України
Протокол № 9 від 04.09 2024 р.

Київ
2024

Анотація. Інформаційне право – галузь права, що динамічно розвивається, також як динамічно розвиваються суспільні відносини в інформаційній сфері, пов'язані з обігом інформації, формуванням і використанням інформаційних ресурсів, створенням і функціонуванням інформаційних систем з метою забезпечення безпечного задоволення інформаційних потреб громадян, їх організацій, держави і суспільства. В цьому розвитку неодмінно виникають правові проблеми, саме вивченню яких і присвячено цю дисципліну.

Навчальна програма дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» містить відомості щодо мети та завдань дисципліни, її зв'язку з іншими навчальними дисциплінами, визначає розподіл навчального часу на різні види аудиторних занять та самостійну роботу аспіранта. Наведено перелік тем лекцій і практичних занять, а також розкрито їх структуру. Містяться методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, підготовки рефератів (доповідей) за завданням викладача, перелік питань для самоконтролю аспіранта до кожної лекції курсу та для підсумкового контролю (заліку), список нормативних актів, основної та додаткової літератури.

Summary. Information law is a dynamically developing branch of law, as well as the development of public relations in the information sphere, related to the turnover of information, the formation and use of information resources, the creation and operation of information systems to meet the information needs of citizens, their organizations, the state and society. In this development, legal problems inevitably arise, to which this discipline is devoted.

The training program of course «Topical issues of information law» contains the information about the learning goals and objectives of this course, the connection with the other courses and the course units, it determines the time management for the different types of the class exercises and the self-guided work of the student. There's the list of the lectures' and practical trainings subjects, it is opened up its structure. It is exposed the methodological recommendations for the unit learning, the preparation of the reports to do at request of the teacher, it is proposed the list of questions for the student self-check about each course subject, the training for the final check (test), the list of normative acts, the required reading list and the supplementary reading list.

З М І С Т

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ.....	5
3.	СТРУКТУРА КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ	6
4.	ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ.....	8
5.	ПРАКТИЧНІ (СЕМІНАРСЬКІ) ЗАНЯТТЯ	9
6.	САМОСТІЙНА РОБОТА	13
7.	РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	14
8.	МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	15
9.	ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ	16
10.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17
	ДОДАТОК А. ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	22

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань: 08 – «Право»	Назва дисципліни, до якої належить кредитний модуль: «Актуальні проблеми інформаційного права»	Форма навчання: «Заочна»
Спеціальність: 081 «Право»	Кількість кредитів ECTS « 6 »	Статус кредитного модуля «Обов'язкова компонента»
-	Кількість розділів: « 4 »	Цикл, до якого належить кредитний модуль: «Цикл професійної підготовки»
		Рік підготовки: «2024-2025 н.р.»
Ступень вищої освіти: «Доктор філософії»	Загальна кількість годин « 180 »	Лекції: «24 год.» Практичні: «24 год.»
		Самостійна робота аспіранта: «132 год.»
		Вид та форма семестрового контролю: «Залік»

2. Мета та завдання кредитного модуля

1.1. Вивчення дисципліни спрямоване на досягнення:

а) загальноосвітньої мети:

– підвищення правової культури та ерудиції аспірантів, оволодіння ними передовим досвідом у правовому регулюванні суспільних відносин в інформаційній сфері;

б) науково-юридичної мети:

– набуття умінь і навичок ефективного застосування положень інформаційного права в процесі регулювання суспільних відносин, пов'язаних з обігом інформації, формуванням і використанням інформаційних ресурсів, створенням і функціонуванням інформаційних систем;

– здобуття необхідної науково-методологічної підготовки, яка забезпечує бачення проблем, що виникають, шляхів їх розв'язання, застосовуючи навички творчого креативного мислення та самовдосконалення свого професійного рівня;

– формування навичок прийняття рішень щодо правових проблем, опанування навиків формування та обґрунтування власної правової позиції;

в) виховної мети:

– формування відданості ідеям істини, справедливості та законності, почуття відповідальності перед людиною, суспільством і державою.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» є:

– оволодіння знаннями у сфері інформаційного права;

- орієнтації в нормативно-правовій базі і практичного використання інформаційного законодавства;
- формування навичок роботи із нормативно-правовою базою інформаційного законодавства;
- оволодіння знаннями щодо предметної сфери інформаційного права та інформаційного законодавства.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальна дисципліна спрямована на формування таких **програмних компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК) полягає у: здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК) зумовлюють:

- ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.
- ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

Спеціальні(фахові) компетентності (СК):

- СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.
- СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
- СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих.
- СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.
- СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.
- СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.
- СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

1.3 Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальна дисципліна спрямована на формування таких **програмних результатів навчання**:

ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

ПРН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

ПРН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

ПРН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

ПРН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	Лекції	Практ. занят.	Індив. занят.	Самост. робота
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основні засади інформаційного права					
Тема 1.1. Вступ до інформаційного права	15	2	2	-	11
Тема 1.2. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура	15	2	2	-	11
Тема 1.3. Правовідносини та предмет інформаційного права	15	2	2	-	11
Тема 1.4. Система принципів, інститутів та термінів інформаційного права	15	2	2	-	11
Тема 1.5. Джерела інформаційного права	15	2	2	-	11
Тема 1.6. Правовий режим інформації	15	2	2	-	11
Всього за розділом 1	90	12	12		66
Розділ 2. Нормативно-правова база регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері України					
Тема 2.1. Основні законодавчі положення регулювання інформаційних відносин	15	2	2	-	11
Тема 2.2. Правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням Інтернет	15	2	2	-	11
Всього:	30	4	4	-	22
Розділ 3. Законодавчі акти інформаційної сфери					
Тема 3.1. Законодавче регулювання обороту електронних документів	15	2	2	-	11
Тема 3.2. Законодавче регулювання електронних довірчих послуг	15	2	2	-	11
Тема 3.3. Законодавче регулювання інтелектуальної власності та авторського права	15	2	2	-	11
Всього:	45	6	6	-	33
Розділ 4. Міжнародне та європейське інформаційне право					
Тема 3.4. Міжнародне та європейське інформаційне право	15	2	2	-	11
Всього:	15	2	2	-	11
Залік:	(2)	(2)	-	-	-
Разом:	180	24	24	-	132

Лекція викладається із застосуванням мультимедійних засобів навчання.

4. Лекційні заняття

Розділ 1. Основні засади інформаційного права

- Тема 1.1.** Вступ до інформаційного права **2 год.**
Перелік основних питань:
1. Предмет, мета, завдання та структура дисципліни
 2. Місія та базова мета системи права.
 3. Проблеми цивілізації та інформаційне право
 4. Право на інформацію
 5. Інформаційне суспільство.
 6. Суспільство інтернету речей.
 7. Правова сингулярність.
 8. Інформаційне право і майбутнє.
- Література:* 1-3, 5-8, 10.
Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу.*
- Тема 1.2.** Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура **2 год.**
Перелік основних питань:
1. Поняття інформаційної сфери.
 2. Характеристика інформаційного процесу
 3. Інформаційна інфраструктура та її склад.
 4. Суб'єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації.
 5. Інституціональна система інформаційної сфери України.
- Література:* 1-3, 5-8, 10.
Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу.*
- Тема 1.3.** Правовідносини та предмет інформаційного права **2 год.**
Перелік основних питань:
1. Особливості об'єкта інформаційних правовідносин
 2. Суб'єктний склад інформаційних правовідносин.
 3. Предмет інформаційного права та його складові.
 4. Метод правового регулювання.
- Література:* 1-3, 5-8, 10.
Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу.*
- Тема 1.4.** Система принципів, інститутів та термінів інформаційного права **2 год.**
Перелік основних питань:
1. Система принципів інформаційного права
 2. Система інститутів інформаційного права.
 3. Особливості термінологічної системи інформаційного права.
 4. Базові терміни інформаційного права
- Література:* 1-3, 5-8, 10.
Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу.*
- Тема 1.5.** Джерела інформаційного права **2 год.**
Перелік основних питань:
1. Співвідношення інформаційного права та інформаційного законодавства.
 2. Система національного інформаційного законодавства.
 3. Джерела міжнародного інформаційного права.
 4. Рішення ЄСПЛ як джерела інформаційного права.
- Література:* 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 1.6. Правовий режим інформації

2 год.

Перелік основних питань:

1. Відкрита інформація.
2. Інформація з обмеженим доступом та її складові.
3. Інформація обмеженого використання.
4. Право власності на інформацію.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 2.1. Основні законодавчі положення регулювання інформаційних відносин

2 год.

Перелік основних питань:

1. Конституційно-правове та цивільно-правове регулювання в інформаційній сфері.
2. Закон України «Про інформацію», структура, загальні положення.
3. Законодавчо визначені види інформації.
4. Діяльність журналістів, засобів масової інформації, їх працівників.
5. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 2.2. Правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням Інтернет

2 год.

Перелік основних питань:

1. Віртуальність і право.
2. Юридична конотація використання мережі інтернет та інтернет-технологій.
3. Основні властивості мережі Інтернет.
4. Правове регулювання діяльності, пов'язаної з мережею Інтернет як телекомунікаційною мережею.
5. Особливості правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням інтернет-технологій.

Література: 1-3, 5-10.

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 3.1. Законодавче регулювання обороту електронних документів

2 год.

Перелік основних питань:

1. Загальні положення.
2. Електронний документ.
3. Засади електронного документообігу.
4. Організація електронного документообігу

Література: 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 3.2. Законодавче регулювання електронних довірчих послуг.

2 год.

Перелік основних питань:

1. Правова характеристика проблеми забезпечення довіри.
2. Суб'єкти відносин у сфері електронних довірчих послуг.
3. Електронна ідентифікація.
4. Електронні довірчі послуги.
5. Регулювання та нагляд (контроль) у сфері електронних довірчих послуг.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу.*

Тема 3.3. Законодавче регулювання інтелектуальної власності та авторського права **2 год.**

Перелік основних питань:

1. Законодавство у сфері інтелектуальної власності та авторського права.
2. Основні засади авторського права.
3. Захист суміжних прав.
4. Здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав.
5. Захист авторського права і суміжних прав

Література: 1-3, 4.

Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу.*

Тема 4.1. Міжнародне та європейське інформаційне право **2 год.**

Перелік основних питань:

1. Поняття та основи класифікації джерел міжнародного інформаційного права.
2. Нормативно-правові акти ЄС: поняття та класифікація (регламенти, директиви, рішення, рекомендації, висновки)..
3. Правовий зміст основних міжнародних актів з питань свободи слова.
4. Правовий зміст основних міжнародних та європейських актів з питань використання інтернет-технологій.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: *Опрацювати матеріал лекції та літературу*

5. Практичні (семінарські) заняття

Тема 1.1. Вступ до інформаційного права **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Предмет, мета, завдання та структура дисципліни
2. Місія та базова мета системи права.
3. Проблеми цивілізації та інформаційне право
4. Право на інформацію
5. Інформаційне суспільство.
6. Суспільство інтернету речей.
7. Правова сингулярність.
8. Інформаційне право і майбутнє.

Література: 1-3, 5-10.

Завдання на самостійну роботу: вирішення задач на визначення елементів норм права в нормативно-правових актах України, що регулюють діяльність елементів інформаційної структури.

Тема 1.2. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Поняття інформаційної сфери.
2. Характеристика інформаційного процесу
3. Інформаційна інфраструктура та її склад.
4. Суб'єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації.
5. Інституціональна система інформаційної сфери України.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Завдання на самостійну роботу: вирішення задач на визначення елементів норм права в

нормативно-правових актах України, що регулюють діяльність елементів інформаційної структури.

Теми 1.3. Правовідносини та предмет інформаційного права **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Особливості об'єкта інформаційних правовідносин
2. Суб'єктний склад інформаційних правовідносин.
3. Предмет інформаційного права та його складові.
4. Метод правового регулювання.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Питання до підготовки доповіді аспірантами: Розкриття питань, які визначені для розгляду

Теми 1.4. Система принципів, інститутів та термінів інформаційного права **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Система принципів інформаційного права
2. Система інститутів інформаційного права.
3. Особливості термінологічної системи інформаційного права.
4. Базові терміни інформаційного права

Література: 1-3, 5-8, 10.

Питання до підготовки доповіді аспірантами: Розкриття питань, які визначені для розгляду.

Тема 1.5. Джерела інформаційного права. **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Співвідношення інформаційного права та інформаційного законодавства.
2. Система національного інформаційного законодавства.
3. Джерела міжнародного інформаційного права.
4. Рішення ЄСПЛ як джерела інформаційного права.

Література: 1-3, 5-8, 10.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Правовий статус міжнародних договорів.
2. Правовий статус рішень ЄСПЛ..

Тема 1.6. Правовий режим інформації. **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Відкрита інформація.
2. Інформація з обмеженим доступом та її складові.
3. Інформація обмеженого використання.
4. Право власності на інформацію.

Література: 1-3, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Юридична відповідальність за розголошення інформації з обмеженим доступом
2. Навести приклади із законодавства щодо встановлення права власності на інформацію.

Тема 2.1. Основні законодавчі положення регулювання інформаційних відносин. **2 год.**

Питання для розгляду:

1. Поняття системи законодавства.
2. Система та структура інформаційного законодавства України.
3. Основні положення законодавчих актів про інформацію.

4. Правове регулювання доступу до публічної інформації..

Література: 1-3, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Навести перелік законодавчих актів про інформацію та надати стислу характеристику.
2. Основні правові положення доступу до публічної інформації.

Тема 2.2. Правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням Інтернет.

2 год.

Питання для розгляду:

1. Основні властивості мережі Інтернет.
2. Правове регулювання діяльності, пов'язаної з мережею Інтернет.
3. Особливості правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням інтернет-технологій.

Література: 1-3, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Правові режими мережі Інтернет та інтернет.
2. Правовий статус електронного документу.

Тема 3.1. Законодавче регулювання обороту електронних документів

2 год.

Питання для розгляду:

1. Загальні положення.
2. Електронний документ.
3. Засади електронного документообігу.
4. Організація електронного документообігу

Література: : 1-3, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Види систематизації законодавства та їх основні характеристики.
2. Кодифікація як спосіб впорядкування змісту нормативно-правових актів, її види.

Тема 3.2. Законодавче регулювання електронних довірчих послуг.

2 год.

Перелік основних питань:

1. Правова характеристика проблеми забезпечення довіри.
2. Суб'єкти відносин у сфері електронних довірчих послуг.
3. Електронна ідентифікація.
4. Електронні довірчі послуги.
5. Регулювання та нагляд (контроль) у сфері електронних довірчих послуг.

Література: : 1-3, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Види електронних довірчих послуг та їх основні характеристики.
2. Система електронної ідентифікації.

Тема 3.3. Законодавче регулювання інтелектуальної власності та авторського права

2 год.

Питання для розгляду:

1. Законодавство у сфері інтелектуальної власності та авторського права.
2. Основні засади авторського права.
3. Захист суміжних прав.

4. Здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав.
5. Захист авторського права і суміжних прав

Література: : 4, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Види авторського права та їх основні характеристики.
2. Кодифікація як спосіб впорядкування змісту нормативно-правових актів, її види.

Тема 4.1. Міжнародне та європейське інформаційне право

2 год.

Питання для розгляду:

1. Поняття та основи класифікації джерел міжнародного інформаційного права.
2. Нормативно-правові акти ЄС: поняття та класифікація (регламенти, директиви, рішення, рекомендації, висновки)
3. Правовий зміст основних міжнародних актів з питань свободи слова.
4. Правовий зміст основних міжнародних та європейських актів з питань використання інтернет-технологій.

Література: : 1-3, 5-8, 10-13.

Питання до підготовки доповіді аспірантами:

1. Нормативно-правові акти Євросоюзу прямої дії. Приклади.
2. Правовий зміст основних міжнародних актів з питань свободи слова.

6. Самостійна робота

Назви розділів і тем	Кількість годин
Тема 1.1. Вступ до інформаційного права	11
Тема 1.2. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура	11
Тема 1.3. Правовідносини та предмет інформаційного права	11
Тема 1.4. Система принципів, інститутів та термінів інформаційного права	11
Тема 1.5. Джерела інформаційного права.	11
Тема 1.5. Правовий режим інформації	11
Тема 2.1. Основні законодавчі положення регулювання інформаційних відносин	11
Тема 2.2. Правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням Інтернет	11
Тема 3.1. Законодавче регулювання обороту електронних документів	11
Тема 3.2. Законодавче регулювання електронних довірчих послуг.	11
Тема 3.3. Законодавче регулювання інтелектуальної власності та авторського права	11
Тема 4.1. Міжнародне та європейське інформаційне право	11
Всього годин:	132

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Успішність аспіранта з вивчення дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» оцінюється за семестровим рейтингом. Сума набраних рейтингових балів при семестровому контролі переводиться в оцінки за системою оцінювання ECTS (європейська система оцінювання), що передбачає семибальну шкалу **A, B, C, D, E, Fx, F** оцінок.

Рейтинг аспіранта формується поступово протягом семестра на підставі оцінювання знань, які він отримав з дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права». Оцінювання проводиться за критерієм правильності та повноти, логіки та системності розкриття відповідної теми. Даний рейтинг складається з балів, що він отримує за:

- а). відповіді на практичних заняттях, включаючи тематичні доповіді за відповідними темами;
- б). самостійну роботу;
- в). відповідь на заліку.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях

Формою перевірки рівня підготовленості аспірантів під час практичних занять згідно тем робочої навчальної програми є:

- оцінювання знань аспірантів на практичних заняттях;
- оцінювання виконаних завдань у процесі самостійної роботи аспірантів.

Критерії оцінювання:

15 – високий (поглиблений) рівень підготовки з питань практичного заняття, підготовка доповідей та повідомлень. Вміння працювати групами, аналізувати відповідні законодавчі акти та практично вирішувати ситуаційні завдання;

10 – добрий рівень підготовки. Вміння аналізувати;

5 – задовільний рівень підготовки. Недостатній рівень засвоєння матеріалу, обмеження знань виключно інформацією підручника;

2 – незадовільний рівень підготовки. Дуже низький рівень засвоєння знань, відсутня ініціатива в обговоренні питань практичного заняття;

1 – незадовільний рівень підготовки. Відсутність знань з пройденого матеріалу, повна пасивність на практичних заняттях.

Розмір шкали рейтингу **R = 100 балів**.

Розмір стартової шкали **R_C = 40 балів**.

Рейтингова шкала з дисципліни складає **R = R_C + R_E = 95-100 балів**

Умови допуску до екзамену: стартовий рейтинг R_C > 40 балів.

Критерії екзаменаційного оцінювання: виходячи з розміру шкали R_E = 60.

Переведення значення рейтингових оцінок в європейську систему оцінювання (ECTS) і традиційні оцінки для внесення їх до екзаменаційної (залікової) відомості та залікової книжки здійснюється відповідно до таблиці:

Таблиця переведення рейтингової оцінки з навчальної дисципліни RD

RD = RC + RE	Оцінка ECTS	Оцінка ECTS	Традиційна залікова оцінка
RD = 95 - 100	A	Відмінно	Зараховано
RD = 85 - 94	B	Дуже добре	
RD = 75 - 84	C	Добре	
RD = 65 - 74	D	Задовільно	
RD = 60 - 64	E	Достатньо	
RD = менш ніж 60	F _x	Незадовільно	Незараховано
RC < 40%	F	Недопущено	Недопущено

Приклад для екзамену:

Поточне тестування та самостійна робота	Екзамен	Сума балів
40	60	100

8. Методичні рекомендації

Приступаючи до вивчення дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права», аспірантам необхідно зрозуміти, що дана сфера науки має самостійний характер. З середини ХХ сторіччя вона почала формуватися у навчальну дисципліну і по теперішній час знаходиться у стані наукового розвитку. Інформаційне право базується на всіх базових положеннях та принципах, які притаманні загальній теорії права.

Вивчення даної дисципліни слід розглядати з позиції розвитку суспільних відносин в інформаційній сфері та розвитку інформаційного суспільства. Отриманий комплекс знань дозволить розуміти правову природу інформації та її властивостей, усвідомлювати сутність правовідносин в інформаційній сфері, предмет, методи і принципи правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері, а також стан та перспективи розвитку інформаційного законодавства.

При вивченні курсу «Актуальні проблеми інформаційного права» корисно постійно проводити приклади, пов'язані із професійними питаннями та повсякденним життям із різних сегментів інформаційної сфери. Положення теорії інформаційного права повинні максимально ілюструватись відповідними положеннями загальної теорії права та аналогіями з іншими галузями права, а під час обґрунтування того чи іншого положення, найбільше доцільним є оперування подіями та фактами, які або зрозуміли аспірантам, або їм відомі.

При викладанні дисципліни застосовуються наступні **методи навчання**:

наочний метод – для демонстрації матеріалу за допомогою ілюстрацій, презентацій тощо; творчий метод, що поєднує самостійну позааудиторну письмову роботу та можливість індивідуальних консультацій з викладачем з метою написання статей та тез наукових доповідей, виконання інших творчих завдань (наприклад, підготовки науково-аналітичних оглядів з актуальних проблем); коуч-метод у вигляді тренінгу перед виступом на наукових заходах з науковими доповідями і презентаціями; дистантний комунікативний метод з

використання можливостей інформаційних (цифрових) технологій (спілкування за допомогою сучасних технічних засобів); метод міні-дослідження, сутність якого полягає у проведенні невеликої дослідної роботи з окремого питання навчальної дисципліни; проектний метод, спрямований на розвиток компетентності проводити під контролем та з консультуванням викладача розробку певної проблеми в межах дисципліни та отримувати результати, яким притаманна суб'єктивна або об'єктивна новизна.

Лекції та практичні заняття за можливості бажано ілюструвати рішеннями судів першої, апеляційної, касаційної інстанції, рішеннями ВС та ЄСПЛ.

Передбачається максимально задіяти засоби комп'ютерної візуалізації (мультимедійні засоби) лекційного матеріалу та матеріалів практичних занять.

При викладенні лекційного матеріалу, а особливо при проведенні практичних занять рекомендується широко використовувати проблемний метод навчання задля максимальної активізації розумової діяльності аспірантів.

9. Питання до заліку

1. Місія та базова мета системи права.
2. Проблеми цивілізації та інформаційне право.
3. Право на інформацію.
4. Інформаційне суспільство.
5. Суспільство інтернету речей.
6. Правова сингулярність.
7. Інформаційне право і майбутнє.
8. Поняття інформаційної сфери.
9. Характеристика інформаційного процесу.
10. Інформаційна інфраструктура та її склад.
11. Суб'єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації.
12. Інституціональна система інформаційної сфери України.
13. Особливості об'єкта інформаційних правовідносин.
14. Суб'єктний склад інформаційних правовідносин.
15. Предмет інформаційного права та його складові.
16. Метод правового регулювання.
17. Система принципів інформаційного права
18. Система інститутів інформаційного права.
19. Особливості термінологічної системи інформаційного права.
20. Базові терміни інформаційного права.
21. Співвідношення інформаційного права та інформаційного законодавства.
22. Система національного інформаційного законодавства.
23. Джерела міжнародного інформаційного права.
24. Рішення ЄСПЛ як джерела інформаційного права.
25. Відкрита інформація.
26. Інформація з обмеженим доступом та її складові.
27. Інформація обмеженого використання.
28. Право власності на інформацію.
29. Конституційно-правове та цивільно-правове регулювання в інформаційній сфері.
30. Закон України «Про інформацію», структура, загальні положення.
31. Законодавчо визначені види інформації.
32. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію.
33. Віртуальність і право.
34. Юридична конотація використання мережі інтернет та інтернет-технологій.
35. Правове регулювання діяльності, пов'язаної з мережею Інтернет як телекомунікаційною мережею.
36. Особливості правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з використанням інтернет-технологій.
37. Електронний документ: визначення, правовий статус.
38. Засади електронного документообігу.
39. Організація електронного документообігу
40. Правова характеристика проблеми забезпечення довіри.
41. Суб'єкти відносин у сфері електронних довірчих послуг.
42. Електронна ідентифікація, визначення, мета застосування.
43. Електронні довірчі послуги, визначення, мета застосування.
44. Регулювання та нагляд (контроль) у сфері електронних довірчих послуг.
45. Поняття та основи класифікації джерел міжнародного інформаційного права.
46. Нормативно-правові акти ЄС: поняття та класифікація (регламенти, директиви рішення, рекомендації, висновки).

47. Правовий зміст основних правових актів європейського інформаційного права з розвитку електронних комунікацій.
48. Поняття та основи класифікації джерел міжнародного інформаційного права.
49. Нормативно-правові акти ЄС: поняття та класифікація (регламенти, директиви, рішення, рекомендації, висновки)..
50. Правовий зміст основних правових актів європейського інформаційного права з розвитку електронних комунікацій.

10. Рекомендована література

Базова та допоміжна

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.
2. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 136 с.
3. Інформаційне право [Електронний ресурс] : комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право», спеціалізацій: «Інформаційне право та право інтелектуальної власності» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. А. Баранов, В. М. Фурашев.. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 65 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22645>
4. Еннан Р. Є. Право інтелектуальної власності : навчально-методичний посібник / Р. Є. Еннан, С. В. Мазуренко. Одеса : НУ "ОЮА", 2019.
5. Презентації лекційних занять в електронному вигляді.
6. Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика : монографія / О. А. Баранов. – Київ : Едельвейс, 2014. – 497 с.
7. Баранов О.А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи / О.А. Баранов. – К. : Видавничий дім "СофтПрес", 2005. – 316 с.
8. Кормич Б.А. Информационное право / Б.А. Кормич. – Х. : БУРУН и К., 2011. – 334 с.
9. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: навч. посіб. / А.І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
10. Марущак А.І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності: навч. посіб. / А.І. Марущак. – К.: Скіф, 2008. – 334 с.
11. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація: навчальний посібник / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. — К.: Видавничий дім "Слово", 2008. — 400 с.
12. Чучковська А. В. Правове регулювання електронної комерції в Україні : навч. посіб. / А. В. Чучковська; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. - К. : Центр учб. л-ри, 2007. - 223 с.
13. Белевцева В.В. Правовий режим інформаційних ресурсів // Інформація і право. – 2011. – №3. – С. 41.
14. Бондарчук Ю.В., Марущак А.І. Безпека бізнесу: організаційно-правові основи. Навчальний посібник. - К.: Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2008. - 372 с.
15. Ботвінкін О. Система охорони державної таємниці в Україні. Історичний аспект / О. Ботвінкін // Прав., нормат. та метрол. забезп. системи захисту інформації в Україні. - 2006. - Вип. 2. - С. 83-88.
16. Вакал А. С. Правовий режим регулювання інституту банківської таємниці в Україні та напрямки його вдосконалення [Електронний ресурс] / А. С. Вакал // Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи Національного банку України. URL: <http://bulletin.uabs.edu.ua/store/jur/2011/90e1d54b4fab1c31c6d0e594d8bb1464.pdf>
17. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
18. Закон України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації" / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – ст. 299.
19. Закон України «Про авторське право і суміжні права» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – ст. 64.
20. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1995. – № 7. – ст. 45.

21. Закон України «Про видавничу справу» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – ст. 206.
22. Закон України «Про державну статистику» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – ст. 608.
23. Закон України «Про доступ до публічної інформації» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст. 314.
24. Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – ст. 275.
25. Закон України «Про захист персональних даних» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – ст. 481.
26. Закон України «Про інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.
27. Закон України «Про кінематографію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 22. – ст. 114.
28. Закон України «Про музеї та музейну справу» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1995. – № 25. – ст. 191.
29. Закон України «Про науково-технічну інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – ст. 345.
30. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 12. – ст. 165.
31. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1994. – № 15. – ст. 86.
32. Закон України «Про основи національної безпеки України» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – ст. 351.
33. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2015 року»;
34. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – ст. 102.
35. Закон України «Про поштовий зв'язок» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – ст. 1918.
36. Закон України "Про державну таємницю" / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – ст. 93.
37. Коваль В.В. Законодавче визначення поняття «інформаційний ресурс» / В.В. Коваль // Науковий вісник НУБіП України, – 2012. – № 173.
38. Кохановська О.В. Теоретико-правовий аналіз законодавчих визначень інформації та понять, суміжних з інформацією / О.В. Кохановська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки . – 2005. – С. 13-16.
39. Логінова С. М.. Адвокатська таємниця: теорія і практика: дис... канд. юрид. наук: 12.00.10. – К. : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. 2002. – 183 арк.
40. Марутян Р. Інформаційні ресурси: нові підходи до визначення поняття / Р. Марутян // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. — К., 2009. — Вип. 18. — С. 93-104.
41. Марущак А. Правове регулювання відносин щодо лікарської таємниці в Україні / А. Марущак // Юридичний радник. – 2007. – №3.
42. Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України «Про затвердження Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» № 149 від 15.08.2003 / Офіційний вісник України. – 2003. – № 48. – ст. 2547.
43. Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та інформатизації України «Про

- затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» № 327/225 від 25.11.2002 р.;
44. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.07.2003 № 185 "Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами" / Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 30. – ст. 1581.
 45. Наказ Міністерства економіки України від 19.04.2007 № 103 «Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями» / Міністерство економіки України // Офіційний вісник України. – 2007. – № 80. – ст. 2982.
 46. Наказ Міністерства економіки України та Міністерства транспорту та зв'язку від 11.06.2008 № 206/699 "Про затвердження Правил продажу товарів поштою" / Міністерство економіки України та Міністерство транспорту та зв'язку // Офіційний вісник України. – 2008. – № 62. – ст. 2102.
 47. Постанова Кабінету Міністрів «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» №3/2002 від 04.01.2002 року;
 48. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» № 1302 від 29.08.2002 року;
 49. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» № 208 від 24.02.2003 / Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України. – 2003. № –9. – ст. 378.
 50. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2004, № 326 "Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів" / Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України. – 2004. – № 11. – ст. 665.
 51. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: Навч. посіб.- 2-ге вид, стер. / Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. – К. : 2008. - 663 с.
 52. Правовий режим комерційної таємниці на підприємстві / О.Є. Аврамова, Т.М. Марченко // Вісник НТУ «ХП». – 2013. – № 6. – С. 16-19.
 53. Присяжний П. Правові стандарти ради Європи щодо плюралізму ЗМІ: відображення в українському законодавстві та дотримання в національному інформаційному просторі / П. Присяжний // Теле- та радіожурналістика. – 2013. – Випуск 12. – С. 202–211.
 54. Томашевський О.М., Цегелик Г.Г., Вітер М.Б., Дубук В.І. Навчальний посібник. - К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. - 296 с.
 55. Указ Президента України від 08.07.2009 № 514 «Про Доктрину інформаційної безпеки України» / Президент України // Офіційний вісник Президента України. – 2009. – № 20. – стор. 18. – ст. 677.
 56. Указ Президента України від 17.07.2006 № 621 «Про Положення про порядок підготовки документів щодо надання доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства»
 57. Указ Президента України від 27.09.1999 № 1229 "Про Положення про технічний захист інформації в Україні" / Президент України // Офіційний вісник України. – 1999. – № 39. – ст. 1934.
 58. Указ Президента України від 31.07.2000 № 928 "Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні" / Президент України // Урядовий кур'єр. – 2000. – № 143.
 59. Шарабурина О.О. Поняття адміністративно-правового режиму інформації з обмеженим доступом (основні підходи) // Часопис Київського університету права. – 2011. – С. 120-123.
 60. Directive 2002/19/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated

- facilities (Access Directive) [Электронный ресурс] / Европейский парламент и Совет. – URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0019:EN:HTML>
61. Directive 2002/20/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on the authorisation of electronic communications networks and services (Authorisation Directive) [Электронный ресурс] // Official Journal L 108 , 24/04/2002 P. 0021 – 0032. – URL : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0020:EN:HTML>
62. Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive) [Электронный ресурс] / Европейский парламент и Совет // Official Journal L 108 , 24/04/2002 P. 0033 – 0050. – URL : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:108:0033:0033:EN:PDF>
63. Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services (Universal Service Directive) [Электронный ресурс] / Европейский парламент и Совет // Official Journal L 108, 24/04/2002 P. 0051 – 0077. – URL : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:108:0051:0051:EN:PDF>
64. Directive 2009/136/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 amending Directive 2002/22/EC on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services, Directive 2002/58/EC concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector and Regulation (EC) No 2006/2004 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws [Электронный ресурс] / Европейский Парламент и Совет // Official Journal L 337 , 18/12/2009 P. 0011 – 0036. – URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0011:0036:En:PDF>
65. Directive 2009/140/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 amending Directives 2002/21/EC on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, 2002/19/EC on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities, and 2002/20/EC on the authorization of electronic communications networks and services Text with EEA relevance [Электронный ресурс] // Official Journal L 337 , 18/12/2009 P. 0037 – 0069. – URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0037:0069:EN:PDF>

Додаток А

Орієнтовні теми рефератів:

1. Правовий зміст права свободи слова та права на інформацію.
2. Правові аспекти інформаційного суспільства.
3. Технології інтернету речей – правові проблеми.
4. Поняття інформаційної сфери та її склад, система правового регулювання.
5. Інформаційна інфраструктура та її склад, система правового регулювання
6. Правові особливості інформації та інформаційних процесів.
7. Інформація як об'єкт суспільних відносин.
8. Стратегічні та концептуальні документи, що формують правосвідомість в інформаційній сфері.
9. Основні положення міжнародних законодавчих актів в інформаційній сфері.
10. Основні положення європейських та національних законодавчих актів про свободу слова.
11. Основні положення міжнародних, європейських та національних законодавчих актів щодо застосування інтернет-технологій.
12. Законодавство у сфері інтелектуальної власності та авторського права.